

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Bernheze
T.a.v. de vergunningverlener
Postbus 19
5384 ZG HEESCH

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Onze referentie
1489231

Uw referentie

Datum 14 februari 2024
Betreft Advies omgevingsvergunning rijksmonumentactiviteit

Naam
Adres Kasteel 4
Postcode/plaats 5473VA Heeswijk-Dinther
Gemeente/provincie Bernheze; Noord-Brabant;
Monumentnummer 511894

Geacht college,

Op 18 januari 2024 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument op grond van artikel 4.32 lid 1 onder b, van het Omgevingsbesluit (Ob). U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen. Op het herstel van de leidekking en het wijzigen van de dekkingswijze van de leien op de arkeltoren van de noordvleugel adviseer ik positief. De aanpak voor het onderzoek naar de scheurvorming van de plafonds is akkoord, maar een plan van aanpak voor het uiteindelijke herstel dient nog ter beoordeling te worden ingediend, aangezien nog niet exact in beeld is wat de schade oorzaak en de urgentie is van de verschillende scheuren. Hierover kan op een later moment tijdens uitvoering aanvullend advies over worden gegeven. Het isoleren van de zoldervloer is op hoofdlijnen akkoord, maar de detailtekeningen dienen nog ter beoordeling te worden aangeleverd.

Hieronder licht ik toe hoe ik tot dit advies ben gekomen. Bij de beoordeling heb ik de stukken betrokken zoals deze zijn ingediend bij de aanvraag.

Het plan

De aanvraag betreft het vervangen van de leien dakbedekking van de noordvleugel. Door de Monumentenwacht is een inspectierapport opgesteld waaruit blijkt dat de leien op de dakvlakken van de noordvleugel richting einde levensduur gaan. Om die reden wordt voorgesteld om het gehele leiwerk op de noordvleugel te vervangen. De huidige lei betreft een Fumay (Franse groeve, niet meer actief) de vervangende lei betreft de Penrhyn in de dunste capital sortering. De URL 410 wordt hierbij als uitgangspunt gebruikt. Lood- en zinkwerk worden hersteld en waar nodig vernieuwd. Voorgesteld wordt daarnaast om ter plaatse van de arkeltoeren de huidige maasdekking te vervangen door een dekking in beverstaartmodel. Daarnaast zal regulier onderhoud aan het buitenschilderwerk plaatsvinden en op kleine schaal herstel van onder andere uitgespoeld voegwerk en beschadigd glas-in-lood, gezien de aanwezigheid van de steiger. Voor het aanvoeren van materialen en steigers wordt voorgesteld om een tijdelijke brug aan te leggen aan de oostzijde van het kasteel, via de weg Kameren. Hierover wordt nog overleg gepleegd met Brabants Landschap.

De zeventiende-eeuwse plafonds in de Tinkamer, Witte Kamer en kamer van Jonker Louis laten scheurvorming zien. Voorgesteld wordt om ter plaatse van de zoldervloer op verschillende plaatsen houten planken uit te nemen om de staat van de ophangconstructie van de plafonds en de stucdragers te kunnen inspecteren. Na afloop worden de (genummerde) planken teruggebracht als oorspronkelijk. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek wordt een plan van aanpak opgesteld voor eventueel herstel of consolidatie van de scheuren. Tenslotte wordt voorgesteld om de zoldervloer ter plaatse van de noordvleugel te isoleren. Een detail hiervan wordt nog angeleverd.

Op maandag 5 februari 2024 is het kasteel bezocht door ondergetekende en de adviseur bouwkunde, en is overleg geweest met de aanvrager, adviseur en aannemer.

Motivering

Kasteel Heeswijk bestaat uit een omgracht kasteel waarvan het oudste gedeelte, de woonvleugel, bestaat uit een door twee evenwijdige schilddaken gedekt hoofdgebouw met ronde hoektorens en arkeltoeren, heeft een vijftiende- en zestiende-eeuwse kern, en werd uitgebraukt in 1835 boven vermoedelijk nog veertiende-eeuwse kelders. In 1871 werd de uitbreiding van een dak voorzien. Het kasteel vertegenwoordigt samen met de neogotische galerij en ijzertoren, voorburch met poortgebouw en woning algemeen belang onder andere vanwege de hoge, oorspronkelijke ouderdom en zeldzaamheid en de duidelijke afleesbaarheid van de bouwgeschiedenis in het gebouw, samen met de bijbehorende bouwhistorische en architectuurhistorische waarde. Op die wijze vervult het kasteel de rol van historisch document, die de langzame functiewijziging van weerbaar kasteel tot gerieflijke vestingplaats laat zien.

De noodzaak voor het vervangen van de leien op het dak van de noordvleugel is voldoende aangetoond. Het voorgestelde materiaal is passend. Ik adviseer daarom positief op het vervangen van de gehele leidekking van deze vleugel. Op het vervangen van de Maasdekking op de arkeltoeren door een beverstaartdekking adviseer ik eveneens positief. Op historische foto's is te zien dat in de eerste helft van de twintigste eeuw en in ieder geval nog tot in 1956 een beverstaartdekking

op deze arkeltoeren aanwezig was. Een dergelijke dekking komt tevens voor op de arkeltoeren tegen de IJzertoren.

De voorgestelde aanpak voor het onderzoek naar de oorzaak van de scheurvorming in de Tinkamer, Witte Kamer en het appartement van Jonker Louis is akkoord. Geadviseerd wordt om het hieruit volgende Plan van Aanpak voor mogelijk herstel voor te leggen voor advies aan de RCE.

Tegen het isoleren van de zoldervloer is in principe geen bezwaar. Geadviseerd wordt om de detaillering hiervan toe te voegen aan de stukken.

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij '*Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten*' op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift verleende omgevingsvergunning

Graag wijs ik u op de verplichting in artikel 10.22a van het Omgevingsbesluit om de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap binnen een week na verlening van een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit een afschrift van de vergunning toe te zenden. Dit kan door toezending aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, via de Samenwerkingsfunctionaliteit van het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,